

Kamp

nomen van het amendement-Lansink op stuk nr. 17. Daarin staat dat in het protocol duidelijker moet worden aangegeven of het therapeutisch of niet-therapeutisch onderzoek betreft. Het amendement komt sympathiek over, maar ik wacht het oordeel van de regering hierover af.

De fractie van de VVD is er blij om dat het wetsvoorstel onderzoekers de verplichting oplegt verzet van wilsonbekwame proefpersonen te respecteren. Ook het feit dat iemand uit de verpleging of de verzorging die zijn patiënt kent, afwijkend gedrag als verzet ziet, is voldoende reden om het onderzoek met de desbetreffende proefpersoon te staken. Dit heeft de regering bevestigd in de nota naar aanleiding van het eindverslag; wij zijn het hiermee eens.

Over de noodsituatie in artikel 4, lid 2, heeft de fractie van de VVD nog een vraag. Zien wij het juist, dat in de noodsituatie alleen therapeutisch medisch-wetenschappelijk onderzoek mag worden uitgevoerd? Zo ja, dan zijn in de noodsituatie de normen en waarden voor het uitvoeren van medisch-wetenschappelijk onderzoek krasser geformuleerd dan voor wilsonbekwame proefpersonen. Kan het toestemmingsregime in dezen nog eens uitgelegd worden? Iemand die in coma of buiten bewustzijn een ziekenhuis wordt binnengebracht, bijvoorbeeld met hersenletsel na een ongeluk of met een hartinfarct, is in feite tijdelijk wilsonbekwaam. Bij wilsonbekwamen zoals verstandelijk gehandicapten en jonge kinderen laten wij straks niet-therapeutisch medisch-wetenschappelijk onderzoek toe, zij het onder stringente voorwaarden. Het mag alleen als het onderzoek niet kan worden uitgevoerd zonder deze specifieke groep, als er sprake is van verwaarloosbare risico's en minimale bezwaren. Graag hoor ik plenair wat de overweging is om niet-therapeutisch medisch-wetenschappelijk onderzoek helemaal niet toe te staan in noodsituaties. Het kan bij iemand die na een ongeluk in coma is binnengebracht, van belang zijn om te zien hoe hij op bepaalde prikkels reageert. Uiteindelijk is dit observationeel onderzoek.

De heer **Lansink** (CDA): Ik wilde u vragen waarom u het wel zou willen toestaan. Uw voorbeeld gaat niet om observationeel onderzoek, maar ligt

meer in de sfeer van de behandeling van één persoon.

Mevrouw **Kamp** (VVD): Therapeutisch onderzoek is geen probleem; dat geeft de wet ook aan. Onder dit wetsvoorstel valt ook observationeel onderzoek.

De heer **Lansink** (CDA): Dat is onderzoek op een hele groep. U kunt een groep niet definiëren als tien noodsituaties in het hele land gezamenlijk. In uw voorbeeld zou het echt individueel onderzoek in een noodsituatie zijn. Dat lijkt mij iets heel anders.

Mevrouw **Kamp** (VVD): Ik kan mij voorstellen dat men in het kader van traumateambehandelingen observationeel onderzoek zinnig vindt. Ik heb er nog helemaal geen eindoordeel over, maar krijg graag plenair een uitleg van de regering op dit punt.

In de nota naar aanleiding van het eindverslag staat dat in een instelling die geen vergunning heeft tot het uitvoeren van een verrichting op grond van de Wet bijzondere medische verrichtingen, geen medisch-wetenschappelijk onderzoek mag plaatsvinden waarvan die verrichting deel uitmaakt. Mag er dan wel medisch-wetenschappelijk onderzoek plaatsvinden dat relevant is voor een bijzondere medische verrichting? Een ziekenhuis heeft bijvoorbeeld geen vergunning voor openhartoperaties. Mag er dan wel onderzoek plaatsvinden waarvan deze verrichting geen deel uitmaakt, maar dat wel kan leiden tot kennisvermeerdering voor openhartoperaties?

Tot slot, voorzitter, heb ik nog drie korte vragen. Hoewel dit wetsvoorstel inhoudelijk procedureel van aard is, zou ik toch graag een reactie van de regering krijgen op de brandbrief aan het kabinet van veertien gezondheidsfondsen van 3 april 1997. Zij constateren een tekort aan financiële middelen voor medisch-wetenschappelijk onderzoek en zij zijn bang dat de kwaliteit van het onderzoek en daarmee de behandeling achteruitgaat.

De tweede vraag betreft het volgende. Vooruitlopend op het wetsvoorstel wilde de minister de ziekenhuizen verzoeken protocollen inzake genterapie te laten toetsen door KEMO. Kan de minister mij zeggen of dit is gebeurd?

Tot slot wil ik weten wat de stand van zaken is met betrekking tot het wetsvoorstel inzake handelingen en wetenschappelijk onderzoek met embryo's en geslachtscellen, hetgeen oorspronkelijk deel uitmaakte van het wetsvoorstel waarover wij vandaag spreken. Gisteravond zei de minister dat het wetsvoorstel er nog niet ligt. Dat had te maken met de prioriteiten in het wetgevingswerk. Zij had een lijst van 24 prioritaire onderwerpen. Ik ben gisteren niet naar de interruptiemicrofoon gegaan om te vragen of het mogelijk is dat de Kamer de lijst krijgt met die prioritaire onderwerpen. Ik vraag dat nu. Is de regering bereid om de Kamer alsnog inzicht te geven in deze lijst of komt die in het plan van aanpak waarover wij gisteravond spraken?

De **voorzitter**: Indien de twee laatste sprekers van de sprekerslijst nog het woord krijgen wordt het ver na elf uur. Ik stel voor nu de beraadslaging te schorsen en morgenochtend voort te zetten.

Daartoe wordt besloten.

De algemene beraadslaging wordt geschorst.

Sluiting 22.43 uur

□

Lijst van ingekomen stukken, met de door de voorzitter terzake gedane voorstellen:

- de volgende brieven:
 - een, van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken, over het GBA-stelsel (23708, nr. 4);
 - een, van de minister van Verkeer en Waterstaat, over de verhoging van de tarieven openbaar vervoer (23645, nr. 31).

Deze brieven zijn al gedrukt en rondgedeeld;

- de volgende brieven:
 - een, van de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, ten geleide van het jaarverslag 1995 van de Stichting Participatiefonds;
 - een, van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, inzake het gebruik van HCFK's, HFK's, Methylbromide in Nederland;

Lijst van ingekomen stukken

een, van de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, over de ontwikkeling op de agrarische grondmarkt juli 1995 t/m 1996;

een, van de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, inzake evaluatie wet-Nypels/Groenman.

De voorzitter stelt voor, deze brieven door te zenden aan de betrokken commissies en niet te drukken;

3. een brief van de Danilo Quinto, over het succes van hun beweging "No Peace Without Justice".

Deze brief ligt op de griffie ter inzage;

4. de volgende brieven:

een, van het gemeentebestuur van Schijndel, inzake financiële vergoeding inzet gemeenteambtenaren varkenspest;

een, van de stichting Grondrechten i.o., over ongrondwettigheid "witte"-illegalenregeling en uitwijzing familie Gümüs.

Deze brieven e.a. liggen op de griffie ter inzage.